

Узагальнення з теми «Держави Азії, Африки та Латинської Америки: вибір шляхів розвитку»

— Азія, Африка та Латинська Америка були втягнуті у глобальне протистояння США та СРСР в рамках «холодної війни» та стали ареною боротьби ідеологій.

Японія:

— була окупована американськими військами, пройшла через демілітаризацію та позбавлення тоталітарної спадщини;

— у 1951 році з Японією підписали мирний договір у місті Сан-Франциско. За його умовами Японія визнала незалежність Кореї та передала під управління США кілька островів у Тихому океані;

— з 1960-х років розпочинається «японське економічне диво». Японія зробила ставку на наукоємну економіку та виробництво найновішої техніки. Темпи економічного зростання були найвищими в світі.

Китай:

— 1945–1949 роки — черговий етап громадянської війни. Перемогу над Гоміньданом на чолі з Чан Кайші здобувають комуністи на чолі з Мао Цзедун. Чан Кайші та прихильники Гоміньдану тікають на Тайвань.

— 1958–1962 роки — «великий стрибок». Форсована індустріалізація та примусова колективізація («народна комуна»). Розрив відносин з СРСР після початку критики сталінізму в Радянському Союзі. Провал «великого стрибка».

— 1966–1976 роки — «культурна революція». «Очищення» китайського комунізму від пережитків минулого. Масові репресії проти інтелігенції та противників Мао.

— починаючи з 80-х років — лібералізація, «курс чотирьох модернізацій» під проводом Ден Сяопіна. Запровадження капіталістичних елементів у китайську економіку.

Індія:

— 1947 рік — проголошення незалежності Індії та Пакистану. Початок Кашмірського конфлікту.

— 1961 рік — Індія стає одним з ініціаторів Руху неприєднання.

— 1984 рік — операція «Блакитна зірка» з метою придушити сикхський сепаратистський рух.

Близький Схід:

— у результаті чотирьох арабо-ізраїльських війн Ізраїлю вдалося відстояти незалежність та навіть розширити свою територію;

— інтифада — війна палестинських арабів за створення незалежної Палестини, зокрема й терористичними методами;

— в Ірані після Другої світової війни 38 років правив шах Мохаммед Реза Пехлеві. Він здійснив так звану Білу революцію — серію вестернізаційних реформ. Їхньою метою було модернізувати Іран, подолати феодальні пережитки й інтегрувати в світову капіталістичну систему;

— однак авторитарна політика, неможливість вирішити соціальні проблеми та посилення фундаменталістських тенденцій призвели до Ісламської революції у 1978–1979 рр.;

— країну очолив духовний лідер революції аятола Хомейні. Країна відкинула як капіталізм, так і комунізм і стала на «ісламський шлях розвитку». Основним ворогом оголосили США та країни Заходу. Після смерті аятоли Хомейні відбулася певна лібералізація режиму.

Африка:

— ключовий процес у післявоєнний період — деколонізація;

— 1960 рік — «рік Африки». Одразу 17 африканських країн стають незалежними;

— 1991 рік — скасовано расистський режим апартеїду в Південній Африці;

Латинська Америка:

— коливання між правим та лівим авторитаризмом, між військовими та соціалістичними диктатурами;

— потужні партизанські рухи;

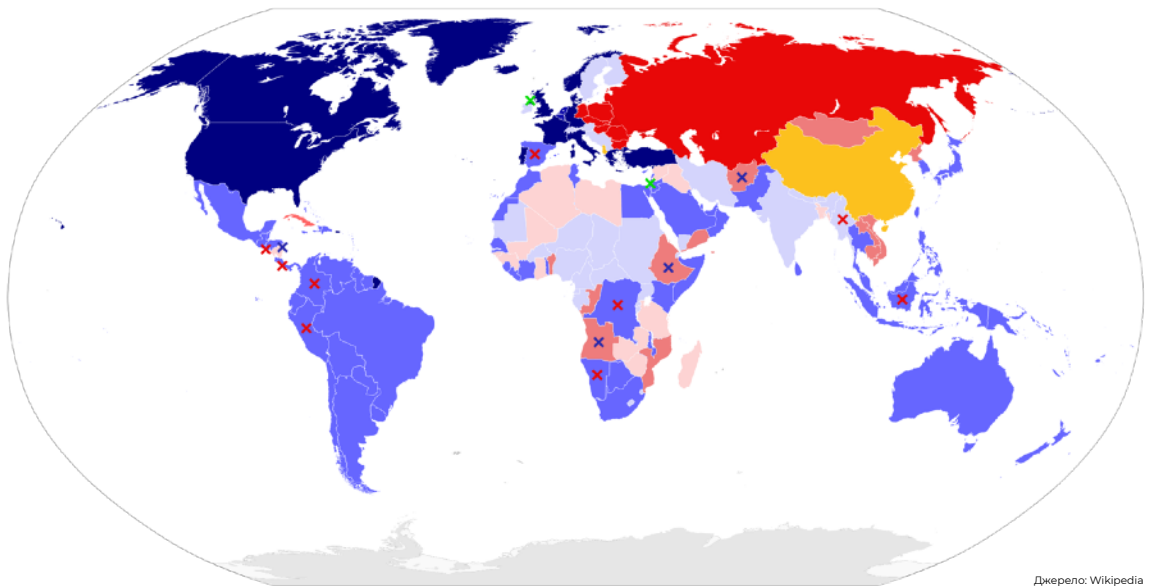
— вплив СРСР та США, підтримка дружніх режимів цими країнами.

Практичні завдання

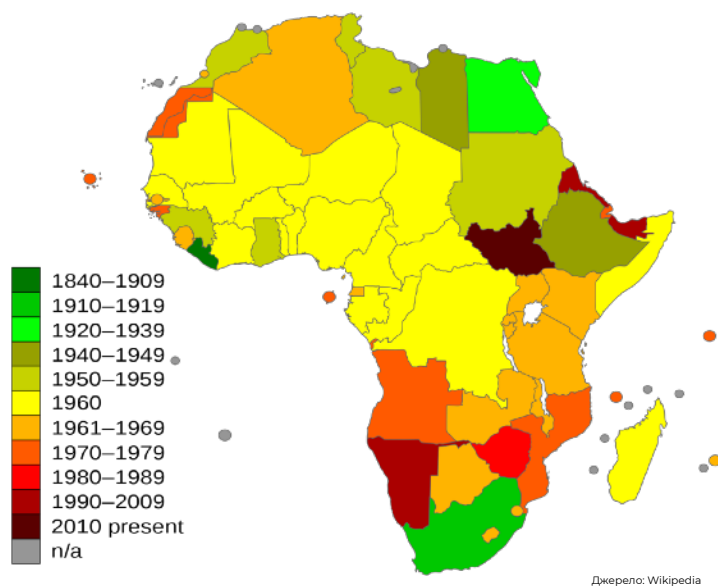
1. Чому країни Азії, Африки та Латинської Америки стали ареною «холодної війни»?
2. Шляхи розвитку яких країн, на вашу думку, були успішними, а які ні? Порівняйте та поясніть свою думку.

Ілюстративний матеріал

Джерело: Wikipedia

Сфери впливу й союзники СРСР та Заходу станом на 1980 рік.

Джерело: Wikipedia

Роки здобуття незалежності країнами Африки.

Рекомендовані джерела

Підручники

1. Гісем О.В. Всесвітня історія Всесвітня історія (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. заг. середн. освіти / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк. — Харків: Ранок, 2019. — 224 с.: іл.
2. Ладиченко Т.В. Всесвітня історія (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. заг. середн. освіти / Тетяна Ладиченко. — Київ: Генеза, 2019. — 160 с.: іл., карти
3. Мудрий М.М. Історія : Україна і світ: (інтегр. курс, рівень стандарту): підруч. для 11-го кл. закл. заг. серед. освіти / Мар'ян Мудрий, Олена Аркуша. – Київ: Генеза, 2019. – 304 с.: іл., карти.
4. Полянський П. Всесвітня історія (рівень стандарту): підручник для 11 кл. закл. заг. середн. освіти / Павло Полянський. — К.: Грамота, 2019. — 256 с.: іл.